

"NAŠ GLAS" izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Maročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravištvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence

L. A.:

Ob dvanajsti uri

Dne 29. avgusta je v Kotoru sprejel finančni minister g. dr. D. Letica odposlanstvo ondotnega drž. uslužbenstva in mu je med drugim izjavil, da se vlada neprestano zanima za potrebe državnega uslužbenstva in da bo v najkrajšem času vprašanje njihovih prejemkov urejeno na zadovoljiv način. K ti izjavi so razni beograjski in drugi listi dodali še podrobnosti, da je vlada sklenila vrniti drž. nameščenstvu vse, kar je izgubilo leta 1935., ko so bili prejemki znižani z izrečnim utemeljevanjem, da je to samo začasna odredba, potrebna zaradi padca drž. dohodkov in zaradi znatne pocenitve poglavitnih življenjskih potrebščin. Zlasti naj bi se vrnili stari prejemki nižjemu uslužbenstvu, priznale naj bi se v celoti nekdanje rodbinske doklade za otroke, po nekaterih vesteh tudi doklade za ženo. Nekateri listi so objavili, da bo zvišanje prejemkov veljalo samo do vštete IV./2. skupine, za uradnike višjih skupin pa ne. Tudi dnevničarske nagrade se baje ne zvišajo.

Uradnih izjav ali potrdila za te vesti doslej še nismo brali, zdi se pa, da so te informacije vsaj v bistvu pravilne, ker je že dolga vrsta članov vlade ponovno izjavila, da je vprašanje zvišanja naših prejemkov zares neodložljivo in da je izboljšanje naših življenjskih pogojev res nujno potrebno. Zato je verjetno, da bomo v kratkem doživeli vsaj delno izboljšanje svojega položaja.

Ni dvoma, da je današnje stanje javnega uslužbenstva popolnoma nevzdržno. Izdatki za živež se neprestano in naglo zvišujejo, prehrana drž. nameščenca postaja od dne do dne nezadostnejša in tudi po hranivosti manj vredna. Prav tako so se ravno zadnji čas podražila kar neverjetno drva. Enako rastejo cene obleki in obutvi, stanovanjske najemnine pa predstavljajo še danes za vse javne uslužbence absolutno pretirano, skrajno nesorazmerno visoko postavko v družinskem proračunu. Tako ni čudno, da tudi v pogledu nastanitve življenjski standard javnega nameščenstva neprestano pada, kar gotovo ni v korist ne uslužbenec samim, ne njihovim družinam.

Prav vse organizacije brez izjeme so že nešteto krat prosile vlado za od pomoč, navajale statistične podatke o naraščanju draginje in o zniževanju prejemkov ter navajale usodne posledice tega nevzdržnega propadanja in obubožanja najširših vrst javnega nameščenstva. Upravičenost teh prošenj in pritožb so odločujoči že ponovno javno priznali. Zato je nepotrebno, da o tem še naprej razpravljamo. Gotovo je, da mora drž. uslužbenec imeti tolikšne dohodke, da bo mogel vsaj za silo preživljati sebe in družino. Jasno je pri tem tudi, da med drž. uslužbenci skoro ni primerov, da bi mogel kdo od svoje plače kaj prihraniti, temveč gre vse sproti k trgovcu, obrtniku, hišnemu lastniku itd. Zato je zvišanje prejemkov tudi v interesu celokupnega našega gospodarstva, saj je držav. uslužbenstvo gotovo najboljši konsument med vsemi stanovi.

Preden se zvišajo prejemki in se dokončno določi oblika teh poviškov, je treba opozoriti na sledečo okolnost. Naši prejemki, aktivitetni in pokojninski, so določeni z uradn. zakonom in je torej njihovo takojšnje zvišanje vsaj formalno nekoliko otežkočeno. Naglo je mogoče zvišati naše prejemke samo s povečanjem doklad, oz. z izboljšanjem pogojev, za prejemanje istih. Seveda je treba, da bo to zvišanje res zadostno, zakaj če se povišajo osebne in rodbinske doklade za 10, 20

ali celo 30%, to ne bo mnogo zaleglo. Treba je osebno doklado zvišati vsaj za polovico, prav tako pa tudi rodbinske, če ne še bolj. Le tako bo uspeh tega izboljšanja prejemkov kolikor toliko ugodno mogel vplivati na naš gmotni položaj. Finančni položaj države se je toliko popravil, da tod ne more biti ovir.

Sicer je pa že skrajni čas, da se ves sistem naših plač in pokojnin temeljito preuredi. Gotovo je, da je sedanj način delitve prejemkov na plačo in doklade za stalno nemogoč in je treba čimprej to, v bistvu le začasno ureditev odpraviti. Zato naj se temeljne plače in pokojnine tako zvišajo, da bodo ustrezale dejanskemu življenjskemu standardu javnega uslužbenstva in da bodo istemu zajamčile dostojno, stanu primerno življenje. Kako naj se to uredi: ali s tem, da se nam plače določijo v zlatu ali pa, da se ravna po gospodarskih razmerah, t. j. da se ob določenih rokih sproti zvišujejo ali znižujejo sorazmerno z gibanjem uradnega indeksa cen, je politična stvar. Drugi sistem je uveden na Angleškem, v Belgiji in še po drugih raznih državah in je pokazal doslej prav zadovoljive rezultate.

Za smotrnejšo stanovanjsko politiko

Delegati zadrug drž. uslužbencev, predstavitelji 150.000 zadrugarjev — državnih in samoupravnih uslužbencev, upokojencev in delavcev v držav. gospodarskih podjetjih — včlanjenih v teh zadrugah, zbrani na skupščini svoje zadrugne matice, Zveze nabavljalnih zadrug drž. uslužbencev v Ljubljani, dne 30. junija 1937, so sprejeli tole resolucijo:

Skupščina Zveze nabavljalnih zadrug drž. uslužbencev kot vrhovni forum zadrugnega gibanja drž. uslužbencev v naši državi po vsestranski diskusiji o stanovanjskih prilikah pri nas, zlasti pa v velikih mestih, ugotavlja:

1. da so stanovanjske razmere drž. uslužbencev in upokojencev, zlasti pa delavcev v držav. gospodarskih podjetjih v večjih krajih nevzdržljive, in to iz družabnih, gospodarskih, нравnih in zdravstvenih razlogov;

2. da je reden pojav, da morajo ti ljudje od svojih skromnih prejemkov plačevati do 50% za najemnino, če hočejo svoji družini nuditi kakršno koli že streho nad glavo;

3. da so javna in samoupravna telesa od sedaj premalo prispevala k izboljšanju pogojev za stanovanje;

4. da uredba o uporabi denarja iz sklada za zgradbo stanovanj drž. uslužbencev (Službene novine št. 263/26) od svojega postanka pa do danes ni nudila absolutno nobene koristi tistim uslužbencem, ki stanujejo izven Beograda, Zagreba in Ljubljane;

5. da § 30. zakona o drž. prometnem osebju iz l. 1931. določa, da mora iziti uredba o najemninah v zgradbah drž. prometnih ustanov in o uporabi tega denarja za gradnjo novih stanovanj za drž. prometno osebje, da pa ta uredba do danes še ni izdana;

6. da zasebne iniciative, zlasti pa združene sile gmotno šibkih interesentov ob nedostatku zakonske osnove ne morejo s stanovanjskimi zadrugami na temelju samopomoči zadovoljivo rešiti tega splošnega socialnega in gospodarskega problema.

Na podlagi teh dejstev skupščina apelira:

1. na gospoda ministra za socialno politiko in narodno zdravje, da sklad

za gradnjo stanovanj drž. uslužbencev izroči Zvezi nab. zadrug drž. uslužbencev zato, da bo mogla iz tega sklada podeljevati posojila stanovanjskim zadrugam drž. uslužbencev;

2. na gospoda prometnega ministra, da v smislu § 30. zakona o drž. prometnem osebju čimprej izda uredbu, s katero bo predvidena ustanovitev sklada za gradnjo novih stanovanj za drž. prometno osebje s tem, da se zbira vsa najemnina od obstoječih stanovanj v ta sklad;

3. na gospoda ministra za zgradbe, gospoda pravosodnega ministra in gospoda ministra za socialno politiko in narodno zdravje, da na osnovi pooblastila, ki ga ima kr. vlada, čimprej izdajo uredbu z zakonsko močjo, s katero naj se izmenja § 10. zakona o zemljiških knjigah (Služb. novine od 1. julija 1930, št. 146/L III/307) tako, da se omogoči zemljiška vknjižba lastništva poedinih nadstropij ali stanovanj v večjih stanovanjskih zgradbah;

4. na gospoda poljedelskega ministra, da sprejme predlog Glavne zadrugne zveze od 15. maja 1937. l., da se v čl. 1. načrta zakona o gospodarskih zadrugah predvidi možnost za doseg zemljiškoknjižne lastnine na fizičnih delih zgradb, zgrajenih po zadrugni poti.

S temi merami bodo podani vsi potrebni pogoji za uspešen razvoj zadrugne stanovanjske akcije v splošnem, posebe pa še zadrugne stanovanjske akcije drž. uslužbencev, kar bo zelo povoljno vplivalo na njihovo gmotno stanje in na dvig stanovanjske kulture v naši državi.

Izgube pokojnine zaradi obsodbe

Važna odločba splošne seje državnega sveta.

Pred splošno sejo državnega sveta je prišlo vprašanje: ali upokojenec, ki je bil obsojen z razsodbo kazenskega sodišča na izgubo častnih pravic, zaradi take obsodbe izgubi pravico do osebne pokojnine. V nekem primeru je stal državni svet na stališču, da iz-

gubi obsojeni upokojenec pokojnino samó, če je bil izrečno obsojen na izgubo pokojnine, da pa zgolj obsodba na izgubo častnih pravic po zakonu samem nima za posledico izgube pravice do pokojnine. V drugih primerih je pa državni svet zastopal nasprotno stališče; zato so predložili to vprašanje splošni seji, ki je spoznala tole:

»V § 132. u. z. so določeni v štirih točkah primeri, kdaj upokojenec izgubi pravico do osebne pokojnine. Pod drugo točko je predpisano, da se zgodi to s »sodno razsodbo«, pod tretjo točko pa z »disciplinsko razsodbo«. O tem, s kakšno disciplinsko razsodbo izgubi upokojenec pravico do osebne pokojnine, ne more biti dvoma oziroma se na § 244. u. z., ki določa izgubo pravice do pokojnine kot eno izmed disciplinskih kazni za upokojenca, iz česar se spet sklepa, da ima tretja točka § 132. v mislih disciplinsko razsodbo, s katero je izrečena disciplinska kazen izgube pravice do pokojnine po drugi točki § 244. u. z.

Toda mimo disciplinske razsodbe je v zakonu določeno, da izgubi upokojenec pravico do osebne pokojnine tudi s »sodno razsodbo«, kar vsekakor pomeni razsodbo kazenskega sodišča. Kazensko sodišče pa more izreči samo tisto kazen, ki je določena v kazenskem zakonu (§§ 3. in 35.), v njem pa ni določena kazen izgube pravice do pokojnine. Zato se kazenska razsodba niti ne more glasiti neposredno na izgubo pravice do pokojnine, kakor je mogoče to pri disciplinski. Ker pa je ista vseeno določena z zakonom kot razlog za izgubo pravice, o kateri gre, pomeni to, da ena izmed kazni, ki se morejo z njo izreči, oziroma ena od kazni, določenih v kazenskem zakoniku, ima za posledico izgubo pravice do pokojnine. V uradniškem zakonu pa tudi v kazenskem zakoniku ni izrečno povedano, katera kazen je to. Toda pojasnilo o tem vsebuje točka 1. § 104. in prvi odstavek § 105. u. z., kjer je govor ravno o izgubi pravice do pokojnine po sodni razsodbi.

V točki prvi § 104. je predpisano, da drž. civilnemu uslužbencu preneha služba, če je bil s sodno razsodbo obsojen na izgubo službe ali častnih pravic. Dalje se po prvem odstavku § 105. »v primeru prenehanja službe po točki 1. § 104. uslužbenec odpusti, če je pa že izpolnil pogoje za pridobitev osebne pokojnine, izgubi pravico do pokojnine«. Ti predpisi stoje v uradniškem zakonu med določbami, ki govorijo o prenehanju službe, kar pomeni, da se nanašajo na aktivne uslužbence. Po njih torej izgubi aktivni uslužbenec službo pa tudi pravico do osebne pokojnine (če je že izpolnil pogoje za njo) z obsodbo bodisi na izgubo službe, bodisi na izgubo častnih pravic. Tak nasledek izgube častnih pravic pomeni, da oseba, ki jo je zadela ta kazen, po zakonu ne more biti niti aktivni drž. uslužbenec niti upokojenec. Očitno je, da more biti na izgubo službe obsojena samó oseba, ki je v službi, medtem ko se na izgubo častnih pravic more obsoditi tudi oseba izven službe, torej tudi upokojenec. Toda ker oseba, obsojena na izgubo častnih pravic po zakonu izgubi pravico tudi na pokojnino, t. j. ne more biti drž. upokojenec, potem za tak smisel zakona ni važno, ali je ta oseba obsojena kot aktivni uslužbenec ali kot upokojenec. To zaradi tega, ker se taka oseba v obeh teh primerih zaradi razsodbe nahaja v stanju, ki izključuje možnost, da bi bila državni upokojenec oz., da ima pravico do pokojnine. Zato se zaradi narave predmeta samega, ki ga urejajo določbe prve točke § 104. in prvega odstavka § 105., iste, dasi so med predpisi o prenehanju službe in se zato prvenstveno uporabljajo za

aktivne uslužbenke, kažejo kot pojasnilo predpisa druge točke § 132. u. z. glede tega, kakšna mora biti sodna razsodba, zaradi katere upokojenec izgubi pravico do pokojnine. — Zato je sodna razsodba, katero določa druga točka § 132. u. z. kot razlog za izgubo pravice do osebne pokojnine pri upokojencih, kazenska razsodba, s katero se upokojenec obsodi na izgubo častnih pravic. Sicer se pri nasprotni rešitvi ne vidi razloga, zaradi katerega bi aktivni uslužbenec, obsojen na izgubo častnih pravic, izgubil službo in pravico do pokojnine, upokojenec pa ne bi izgubil niti pokojnine.

Zoper to stališče so navajali, da bi se kazenska razsodba, če naj bi po drugi točki § 132. imela za posledico izgubo pravice do pokojnine pri upokojencu, morala glasiti ravno na to kazni. Toda kazenski zakon med kaznimi ne pozna izgube pravice do pokojnine, zaradi česar kazensko sodišče

niti ne more izreči take kazni. Disciplinsko sojenje upokojenca po kazenski razsodbi in kaznovanje z izgubo pravice do pokojnine po ti poti bi pa pomenilo izgubo te pravice z disciplinsko razsodbo in da je ta izguba na podlagi kazenske razsodbe nemogoča. Vendar § 132. u. z. določa razen disciplinske tudi še kazensko razsodbo, to pa pomeni, da to nasprotno stališče nasprotuje samemu besedilu zakona.

Iz teh razlogov in na podlagi § 12. in 13. zak. o poslovnem redu drž. sveta in uprav. sodiščih, je splošna seja državnega sveta z dne 22. junija 1937, št. 15.573/37 izdala tole

odločbo o razumevanju 2. točke § 132 v zvezi s 1. točko § 104. in 1. odstavka § 150. u. z.:

Upokojenec izgubi pravico do osebne pokojnine po 2. odst. § 132. u. z., če je bil obsojen z razsodbo kazenskega sodišča na izgubo častnih pravic.

Celibat učiteljic v Avstriji

Že svoj čas smo poročali, da so tudi v Avstriji sprejeli zakon, ki sliči kakor predpis letošnjega našega fin. zakona omejuje učiteljicam pravico do omožitve po svobodni volji. Ta zakon je bil izdan že lani in je izzval med avstrijskim drž. uslužbenstvom upravičen odpor in veliko razburjenje. Uradniški strokovni listi so o tem mnogo poročali in navajali vse pomanjkljivosti tega nesocialnega zakona. Tako je tudi znano osrednje dunajsko uradniško glasilo »Reichsverband der öffentlichen Angestellten« objavil članek o tem vprašanju, ki ga v izvlečku prinašamo, ker kaže pravilno pojmovanje tega problema, ki je od 1. aprila tudi pri nas prav aktualen.

»Misel na gospodarsko zavarovanje obvladuje celotno bistvo človeka v njegovih temeljih. Občutek varnosti in gospodarske neodvisnosti je pogoj za ustanovitev urejenega zakonskega in družinskega življenja. Kjer pa ni temeljnih kamnov za ustanovitev te zakonske skupnosti zaradi pomanjkanja denarnih sredstev, tam ostane seveda mnogo obetajoče vodilno načelo gospodarske osamosvojitve le na papirju. Še več! Nameščenci s stalnimi prejemki so prav zaradi istih sicer obvarovani, da ne zdrknejo v popolno revščino. Če pa ta stalni dohodek spričo življenjskih načrtov dveh za zakon zrelih ljudi ne zadošča, ker ne jamči niti za najskromnejšo uresničitev tega načrta; če dvoje ljudi, ki se bližata višku svojega življenja, zaradi pomanjkanja denarnih sredstev ne more stopiti v nameravani zakon, ker si ne moreta preskrbeti stanovanja, plačati pohištva itd., potem moremo reči, da gre tod za proletariziranje stalnih nameščenec, državnih in samoupravnih uslužbencev.

Oglejmo si samo sledeči primer: 35 let star uradnik prejema 300 šilingov (približno 2600 din). Že dolgo vrsto let vzdržuje svoja stara roditelja. Ona dva sta mu hranilnica. Znatnejših prihrankov nima. Zdaj bi se rad končno oženil. Kako naj s 180 šilingi, ki mu ostanejo, ustanovi družino? Po dolgih letih brezplodnega čakanja je dobila njegova nevesta vendar službo pomožne učiteljice. Tako bi prišlo k njegovemu dohodku še 120 šilingov, kesneje morebiti celo 150 šilingov. Pogumno in skromno s trdnim zaupanjem vase in z veseljem do življenja skušata ta dva uresničiti svoj dolgo že snovani življenjski načrt. Če je še kaj domoljubov, se morajo veseliti bodočega prirastka novih družabnih celic v celoti ljudske skupnosti.

Toda stoj! Saj tu so grozeči zakoni Zveze in dežel o celibatu! Pod kaznijo odpusta se ne sme omožiti! Žena mora iz službe, zakaj omožitev pomeni »prostovoljno« odpoved službe. Kar je bilo prej težavno, pa vsaj mogoče, je s to obsodbo postalo zdaj popolnoma izključeno. Domoljubi so prav različnih vrst: nekateri ustanavljajo priznanja vredne zavode in ustanove za sklepanje zakonov in za pospeševanje rojstev, drugi pa delajo zakone za preprečevanje porok. Vse življenjski načrti so uničeni. Mnogo zrelih ljudi mora spoznati, da so bili opeharjeni za srečo, po kateri so tako dolgo hrepeneli in ki so jo pri svojih letih tudi že davno zaslužili. K temu pridejo še duševne moreče bolečine, ki jih prizadeva neutrudno opravljanje ljubih soljudi, ki si tako radi privoščijo takega zoper svojo voljo večnega »ženina«, in tako pomilovanja vredno »večno« nevesto. Pravi pekel se odpre. Če bi ženske sodelovale v zakonu,

bi takih zakonov gotovo ne sprejemali.

Končno se pa vprašamo: Čemu vse to? Kaj pa je smisel teh zakonov o celibatu. Nižjeavstrijski zakon to jasno pove: za mlade nezaposlene učiteljske kandidate naj se preskrbe službena mesta. Kako pa je bilo v mnogih primerih, ko so se nameravane poroke zaradi tega nesrečnega zakona preprečile? V teh mnogih primerih je bila uničena življenjska sreča dveh ljudi, spraznilo se pa ni nobeno službeno mesto! To se da prav lahko dokazati s konkretnimi številkami. Smisel zakona: »preskrba službenih mest« se je spreobrnil v nesmisel: v

preprečenje zakonov. Ali sme to ostati tako, zlasti v dobi, ko z vso resnostjo in upravičenostjo tožijo o nazadovanju števila prebivalstva in ko se povsod trudijo, da bi preprečili to narodno nevarnost s pospeševanjem zakonov?

Skrajni čas je, da spoznajo odgovorni činitelji, Zveze in dežel, da te postavbe o celibatu preprečujejo sklepanje zakonov in da s tem nasprotujejo domoljubnim stremljenjem po pospeševanju zakonov in ustanavljanju družin. Zato stran s temi nesrečnimi celibatskimi postavami, ki proletarizirajo za zakon zrele državne nameščence!

Potrebe zvaničnikov fin. kontrole

Dne 30. in 31. maja 1937 je imelo Združenje zvaničnikov finančne kontrole svoj redni letni kongres v Sarajevu. Na zborovanju so sprejeli resolucijo, iz katere objavljamo nekaj poglavitnih in tudi za druge stroke drž. uslužbencev važnih in zanimivih odlomkov.

Uvodoma ugotavlja resolucija:

1. da je pravni, socialni in gmojni položaj uslužbencev finančne kontrole takšen, da resno ogroža njihov nadaljnji obstanek;

2. da je gospodarski položaj uslužbencev fin. kontrole zaradi zadnje uredbe o znižanju prejemkov iz leta 1935. padel izpod minima življenjskega standarda, tako da je zaradi hude terenske službe in podražitve življenjskih potrebščin postalo življenje ne- vzdržno in grozi, da uslužbenci fin. kontrole tudi moralno propadejo, in

3. da se je zaradi poslabšanih pogojev za napredovanje, poslabšanih gmojnih razmer in nezadostnega varstva uslužbencev fin. kontrole celo na poklicanih mestih, ustvaril težaven položaj v vrstah uslužbencev fin. kontrole, tako da to povzroča resne skrbi in bi se pristojni činitelji morali zanimali za to stanje.

Zato kongres v težnji, da se te slabe razmere popravijo do tiste stopnje, ki bo uslužbencem fin. kontrole omogočila, da bodo v službi popolnoma neodvisni, vestni in uspešni, najodločnejša zahteva:

I. Kar najprej naj se izda zakon za finančno kontrolo, ki naj reši vsa vprašanja, ki se tičejo ureditve sodobne fin. kontrole in pravnih, gmojnih ter družabnih plati uslužbencev. Najnujnejše zahteve, ki naj se uredi z zakonom, so:

1. Finančna kontrola naj se povzdigne na stopnjo oblastva.

2. Zvaničniki fin. kontrole naj se razvrste v štiri skupine in naj se ustvari I./a skupina. Odpravi naj se dosednji položaj pripravnikov izven skupine in pomožnega podpredsednika.

3. Zvaničnikom naj se omogoči napredovanje v zaključno I. skupino.

4. Za napredovanje iz skupine v skupino naj se določijo enaki pogoji, kakor za policijske izvršne organe. Napredovanje naj se vrši točno po činu.

5. Uslužbencem naj se zaradi težavne službe prizna posebna doklada, vsem enaka, ne glede na skupino, in sicer od 300 do 400 din na mesec.

6. Uslužbencem fin. kontrole naj se prizna polna pokojnina po 30 letih delavne službe, kakor to velja za policijske izvršne organe in prometne uslužbenke.

7. Vsem uslužbencem naj se dodeli ženin po 5 efektivnih službenih letih v fin. kontroli.

8. Prekršitve zvaničnikov fin. kontrole naj se obravnavajo tako, kakor pri ostalih uslužbencih fin. stroke, to je po uradniškem zakonu in zakonu o organizaciji fin. uprave, oz. naj jih sodijo disciplinska sodišča.

9. Starejšinska poročila o ocenah naj se ocenjenim pokažejo.

10. Fin. kontroli naj se preskrbe potrebna tehnična sredstva kakor avtomobili, kolesa, telefon itd.

11. Uslužbenici naj se premeščajo samo enkrat na leto, in to od junija do avgusta. Službeno premeščenim naj se vnaprej izplača predjem na potne stroške.

12. Vsa arhivska mesta v finančni stroki naj se spopolnjujejo z zvaničniki fin. kontrole, ki imajo za to pogoje, pa so nesposobni za zunanjo službo.

13. Uslužbencem fin. kontrole, ki so nesposobni za nadaljnjo terensko službo, naj se podeli prodaja tobačnih izdelkov in soli na debelo, ker bi od tega imela država večje dohodke.

14. Stalež zvaničnikov naj se zviša vsaj za 200 do 300 oseb, v I. skupini naj se pa zviša število zvaničnikov vsaj za 150 do 200.

15. Službeni pavšal za obleko naj se zviša vsaj na 120 din na mesec.

Oblike kemično čisti, barva, plislra in lika tovarna J. O. S. REICH.

H. Vahlberg:

Pepček

Povest o cvetlici, ki ga je rada pila.

»Cvetlice v lončkih imam prav rad«, je dejal gospod, ki je imel najbolj rdeč nos v vsi družbi. »Nekoč sem se pobliže seznanil z neko... no že spet sem pozabil, kako je bilo rastlini ime, toda smrt mi jo je prerano pokosila.«

»Po... pobliže ste se seznanili z neko lončnico?«

»Seveda, in še jako!«, je dejal rdečenos. »Za petintrideseti rojstni dan mi jo je podarila teta. Kakor rečeno, se ne morem več natančno spomniti, kakšna rastlina je to bila, imela je pa bledordeče cvete na dolgih, svetlozelenih viticah. Zmeraj sem imel rad cvetlice in jih, kolikor sem le mogel, v svoji osamljenosti gojil. Ko sem jo pa imel že mesec dni, se mi je zazdelo, kakor da začneja pešati. Listi so postajali veli in popki so se sušili ali odpadali, preden so se razvili. Nekega dne sem jo natančneje preiskal in odkril, da je bila prst vsa polna majhnih, belih črvčkov. Vse polno sem jih s prsti odstranil, toda zdelo se je, da jih je na stotisoče in takoj se mi je posvetilo, kako jih kar na en zamah vse ugonobiti. Slučajno sem imel liter konjaka pri hiši, in — —«

»Pa vendar niste dali cvetlici konjaka!« je ostro dejala ena izmed dam.

»Samo kozarček ali tako nekako«, je odvrnil rdečenos. »To, jih je pokončavalo kar na debelo, pa ne vseh. In ker sem si

mislil, da morebiti ne bo dobro, če dajem cvetlici žganjico v prevelikih obrokih, sem vsak dan polil prst takole samo s čašico konjaka, dokler niso črvi popolnoma izginili. Teden ali še malce dlje je trajalo, preden sem prst popolnoma očistil. Cvetlica se je takoj pokazala hvaležno. Rasla je silovito in cvetela kakor divja.«

»Nesmisel!« je rekla dama.

»Seveda, prav zares je bila hvaležna. Ampak samo nekaj dni. Nenadoma je pričela spet veneti. Mislil sem, da so se črvi spet pojavili, da pa jih ni videti, tako da sem ji spet dolil kozarček. To bi bili morali videti! V petih minutah je bila že čisto sveža. Mahdrave vitice so se napele in cveti so začeli sijati, kakor hvaležne oči. No, tedaj sem spoznal, kaj se je zgodilo. Alkoholni vrag jo je...«

»Ampak, prosim vas!« so se zahehetale dame.

Gospod z rdečim nosom se je brezumno nasmehljaj.

»Pa je res čudno, da mi nihče neče verjeti, ko pripovedujem to po sebi čisto prirodno zgodbo. Najboljstejša resnica je, da je cvetlica začela čutiti potrebo po alkoholu. Sprva se je to poželenje kazalo samo v tem, da so listne vitice postajale medle in bolne, če cvetlica nekaj dni ni dobila konjaka, toda pozneje se je stvar poslabšala. Lahko se še spomnim kako sem nekega večera v svoji osamljenosti tako lepo sedel za mizo in srkal čašico. Sedel sem torej tam in kadil, in časih srknil iz kozarčka, in na mizi pred seboj sem imel cvetlico. Tedajci zagledam, ko tako tam lepo

sedim, da leze zelena vitica tipaje in zibaje se proti kozarčku. Toda ni se bližala kozarcu, morebiti počasi in trezno, temveč sunkovito in živčno, kakor da se od same vneme ne more več obvladati.

In ko tako sedim tam in buljim, pri-leze še ena vitica in nato še ena, in končno jih je šest ali sedem, ki se plazijo proti kozarčku. — Kako, prosim? Ne, nisem mogel biti tako trd, da bi jim bil to preprečil. Niso se umaknile, dokler ni bila čaša prazna. Kakor da jo je kdo polizal. Odslej sem zvečer, kadar sem sedel, da popijem kozarček, vselej postavil pred cvetlico majhen lonček.«

Rdečenos se je ginjenim obrazom srknil iz kozarčka in nato nadaljeval:

»Postala sva si resnična, dobra prijateljca, rastlinica in jaz. Saj tiste čase nisem poznal v vsem mestu žive duše, a Pepček — tako sem dejal cvetlici, — je bil res sijajen družabnik. Ko je izpraznil svoj lonček — spočetkom mu je bil eden dosti — je bil tako dobre volje, kakor si le more kdo misliti: pokimaval je z listi in viticami, odpiral cvet za cvetom in jih spet zapiral, kakor da se igra, in časih sem prav zares lahko slišal, kako je od samega ugodja godel predse. Čutila sva se oba tako domača, kadar sva bila v družbi. Zjutraj je bil Pepček pogostoma videti nekam slab, toda malce plazenca ga je neverjetno poživilo. In vsakih štirinajst dni sem ga moral presaditi, zakaj Pepček je nezasišano rasel.

Nekega dne sem opazil, da so se Pepčkovi bledorožnati cveti pričeli barvati

temneje, rdečkasto. Nazadnje so postali temnordeči — nekako takile!« je rekel pripovedovalec in pokazal na svoj nos. »Tisti čas je bilo to, ko sem spoznal svojo ženo in pričel seveda Pepčka malo zane-marjati. Toda to vam je bil divjak, če ga je poželenje mučilo. Nekega večera sem se vrnil domov in videl, kako je cela množica vitic poskušala zavrteti ključ v ključavnici od omare, v kateri sem shranjeval žgane pijače. Ključavnica se je pa težko odpirala, tako da se poskus ni posrečil. Toda drugo jutro sem odkril, da je bila moja steklenica s francoskim žganjem zoper trganje prazna... Pepček je padel zmeraj globlje. Tako daleč je šla stvar, da sem moral nekega dne zakleniti mazilo za čevlje. Končno...«

»... je Pepčka ugonobil delirij!« se je oglašil neki šaljivec.

»Ne«, je rdečenos se preprosto dejal, »oženi sem se in Pepčka nisem smel vzeti s seboj v zakonsko stanovanje. Tako smrdi po jerusu, je trdila moja žena. Podaril sem Pepčka hišnici, no, pa pri nji ni dočkal starosti. Hišnik je bil čisto propal človek, in ko sem nekega dne prišel k nji-ma, obiskat svojega starega prijatelja, je ležal hišnik do nezvesti pijan na divanu. Prav do zadnjega koščka je mojega ubogega Pepčka požrl — niti ene same sadike nisem mogel več dobiti od njega«, je rdečenos se dodal po kratkem molku, ki mu ga je izsililo ganotje. »Sicer bi pa bilo gotovo prav zanimivo, ugotoviti, ali je kaj podlage za trditev, da se alkoholizem po-deduje.«

Zahteve meščansko-šolskih učiteljev

Na zborovanju Združenja nastavnikov meščanskih šol, ki je bilo začeto julija v Zagrebu, so zborovalci sprejeli obsežno resolucijo, iz katere posnemamo samo najvažnejše odstavke:

I. Uvodoma se člani organizacije zahvaljujejo prosvetnemu ministru, ker je doslej kot prvi v proračunskem govoru pred narodno skupščino poudaril potrebnost in vrednost meščanskega šolstva. Zato pričakujejo, da bo zakon o meščanskih šolah v najkrajšem času spremenjen in izboljšan.

II. Glede osebnih vprašanj učiteljskega zahtevajo:

1. Avtomatsko napredovanje po učinkovitih službenih letih, in sicer do IV./1. polož. skupine.

2. Prevedejo in v višje skupine naj se pomaknejo vsi upravitelji in učitelji mešč. šol, ki imajo pravico do tega.

3. Vsi, ki so dovršili 15 službenih let že pred 1. apr. 1937, naj se prevedejo v VI. skupino po toč. 24. § 62. fin. zakona za 1932/33.

4. Odpravi naj se določba, da je treba ob napredovanju ali priznanju periodskega poviška čakati 13 mesecev na višje prejemke.

5. Objavi naj se staležnik.

6. Učiteljem meščanskih šol naj se prizna stanarina kakor učiteljem ljudskih šol, upraviteljem pa brezplačno stanovanje.

7. Voditelji šolskih izletov naj dobe povrnjene potne stroške.

8. Ob upokojitvi naj se hkrati odmeri in nakaže tudi pokojnina, da ne bo nepotrebnega čakanja nanjo.

9. Predpisi o ocenjevanju naj se spremenijo tako, da se izreče samo ali ocenjenec zasluži napredovanje ali ne.

Učiteljem se pa morajo dati starešinska poročila na podpis.

10. Odpravi naj se predpis o delnem celibatu učiteljic.

11. Uveljavi naj se spet uredba o drag. dokladah iz leta 1932.

12. Primorska kopališka mesta in letovišča, kjer so meščanske šole, naj se uvrste v I. drag. razred, ker so vse leto dražja od sedežev banovin.

13. Izpraznjena mesta naj se spopolnjujejo vselej z razpisom.

III. V zvezi s šolo, poukom in vzgojo so te-le zahteve:

1. Učiteljem naj se zniža učna obveznost za dve uri na teden.

2. Učencem z odličnim in prav dobrim uspehom in završnim izpitom se dovoli prestop v srednje strokovne in učiteljske šole in v gimnazije.

3. Otroci drž. uslužbencev prosvetnega ministrstva naj se oproste plačevanja šolnine.

4. Šolnina naj se vplačuje pri davčnih uradih, vpisujejo naj se pa učenci na podlagi davčnih potrdil.

5. Pouk na mešč. šolah naj se prične in konča hkrati kakor na gimnazijah.

6. Poskrbi naj se, da dobe mešč. šole lastna poslopja, če jih še nimajo.

7. Učitelji mešč. šol naj dobe podpore za študijska potovanja v tujino, prav tako pa določeno število brezplačnih železniških vozovnic za proučevanje domovine.

IV. Splošne zahteve:

1. Čimprej naj se ustanovi prosvetni zbornica.

2. Za drž. uslužbenca naj se zidajo stanovanjska poslopja, najprej v banovinskih mestih, nato pa v drugih večjih krajih.

učen in kakor hitro pravilno pojmuje zadrugištvo, potem mu ni težavno uvideti, da so v ospredju njegove dolžnosti in da so šele na drugem mestu njegove pravice. V zavednem zadrugarju je torej egoizem potisnjen v ozadje in se v zadrugi udeležuje le za skupnost, ker je pač deležen zaščite v vzajemnem sodelovanju in v skupnih uspehih v smislu gesla: »Vsi za enega, eden za vse«.

Za človeka, ki živi in dela po navedenem geslu, bomo sigurno lahko trdili, da je dober. To pa je za člane zadruga pogoji, da se lahko in upravičeno imenujejo zadrugarji.

Dobre zadruga in njenih uspehov si ne moremo misliti brez idealizma. Član, ki pristopa v zadrugo brez idealizma, ne more biti dober zadrugar, še manj pa dober njen funkcionar. Kdor vidi v zadrugi samo sebe in svoje koristi, zadrugarjem ne bo storil uslug. Kdor ni zmožen doprinesiti za skupnost nikake žrtve, tudi ni upravičen, od skupnosti zahtevati zaščite in podpore. Kdor od skupnosti samo jemlje in ji ničesar ne daje, je parazit, ki v zadrugo ne spada.

Mnogi se premalo zavedajo pomena svoje udeležbe v zadrugi in jo tolmačijo preveč enostransko. Ničesar ne more posamezen član v zadrugi ukreniti, da bi njegovo delo ne imelo odraza na zadrugo skupnost. Kar koli stori član na škodo zadruga, je storil v svojo škodo, v kolikor pa je prispeval koristnega, je koristil istočasno sebi.

Kneippova

samo v takih-le zavrtkih!

Zadruga lahko uspeva in je lahko koristna samo, če se sebični razlogi, ki so privedli do ustanovitve zadruga, v njenem področju podredijo interesom skupnosti in ko se v članstvu ustali prepričanje in utrdi vera v pravilnost našega nujnega socialnega odnosa, ki ga izražamo s kratkimi besedami: Ne »jaz«, temveč »mi«!

(»Zadrugar«, Ljubljana.)

Naročajte »NAŠ GLAS«

Vestnik

P. n. naročnikom! Ponovno smo že opisali neugodni gmotni položaj, v katerega je zaradi splošne krize in nebrzičnosti nekaterih naročnikov zašel tudi naš list. Zaostanki na naročnini so dosegli — za naše skromne razmere — že ogromno višino. Zato vnovič vlijudno vabimo vse zamudnike, naj dolg vsaj v obrokih poravnajo. Netočen naročnik je grobokop listu.

Zvišanje plač? Po časopisnih vesteh je finančni minister g. dr. Letica v Kotoru sprejel konec avgusta odposlanec državnega uradništva in jim izjavil, da bo vlada rešila vprašanje zvišanja urad. prejemkov na zadovoljiv način, ker so cene narasle, prav tako pa tudi državni dohodki. Po poročilih listov se že pripravlja uredba o zvišanju prejemkov. Uradnikom naj se vrne, kar jim je vzela redukcija iz jeseni leta 1935. Zlasti naj nižje osebe (izvzemši dnevničarje) po možnosti dobi povrnjeno vse, kar mu je bilo tedaj odvzeto. Ta uredba naj stopi v veljavo že s 1. oktobrom. Efekt tega zvišanja bo znašal baže le nekaj nad 300 milijonov dinarjev. — Tako so poročali različni listi, uradnega pojasnila ali potrdila pa doslej še nimamo.

Poslanici JRZ za zvišanje plač. Klub narodnih poslancev JRZ je v dneh 6. do 8. septembra obravnaval najvažnejša politična in finančna vprašanja. Končno je izdal resolucijo, s katero ugotavlja svoje stališče do teh problemov. Iz te izjave posnemamo sledeči odstavek, ki se tiče zvišanja naših prejemkov: »Zato smatra klub za svojo dolžnost, zaprositi kr. vlado, da posveti vprašanju dolgov malih gospodarstvenikov (obrtnikov in malih trgovcev) vso pozornost in da z ozdravljenjem njihovih finančnih razmer omogoči njihovo sodelovanje pri delu za narodno blagostanje. Za vse to pa je tudi pogoj popolna zagotovitev gmotnega položaja državnega uradništva v skladu z gospodarskimi razmerami, ki danes vladajo pri nas. Zato se nalaga potreba za zboljšanje gospodarskih razmer našega uradniškega aparata. Zadovoljni uradniki bodo najbolje služili koristim države in od takega uradništva morejo državna oblastva zahtevati popolno korektnost v vsem njegovem delu. Klub je z velikim zadovoljstvom sprejel na znanje izjavo predsednika kr. vlade, da se pripravljata načrt uredbe o zvišanju uradniških plač.«

Gospodarska konjunktura. Na Senjaku je v Domu kulture govoril nedavno minister za gozdove in rudnike, g. Gjura Jančič, zbranim pristašem JRZ med drugim tudi tole: »Medtem ko je JRZ, ko je prišla do oblasti, našla strahovito krizo, je zdaj kmet oživel in živi tudi uradništvo, živi tudi delavstvo, živi industrija, žive obrti, živi pa tudi trgovina.« — Ta trditve je gotovo točna, toda samo deloma. Vpra-

šamo se samo, kako žive danes državni uslužbenci? Nato so že ponovno odgovorili s svojimi izjavami razni člani vlade in drugi odločujoči činitelji.

Poštni uradniki in zvišanje plač. Pred nekaj dnevi so se sestali poštne uradniki v Ljubljani, Mariboru in Celju ter zaprosili odločujoče činitelje, naj pri obljubljenem povišanju prejemkov ne pozabijo, da so družine izhodne celice družbe in države. Zato naj se vrnejo rodbinske doklade za žene, zvišajo naj se doklade za otroke, omoženim uslužbenkam naj se pa vrnejo polne osebne doklade. Brzjavka te vsebine je bila poslana tudi g. ministrskemu predsedniku. Enake sestanke so imeli poštne uradniki tudi drugod po vsi državi.

Nov grob. V Ljubljani je dne 11. septembra preminul upokojeni okrajni gozdar Pavel Vidrih. Pokojnik je bil zaradi svojega simpatičnega nastopa in blagega značaja splošno priljubljen. Pogreb je bil dne 13. t. m. Naj bo našemu zvestemu naročniku ohranjen lep spomin!

Slovo priljubljenega predstojnika. S koncem avgusta je bil razrešen službene dolžnosti šef davčne uprave za mesto v Mariboru, davčni inspektor g. Ferdo Prelog, ki je bil na svojo prošnjo po odsluženih polnih službenih letih upokojen. Za slovo so mu uslužbenci navedene uprave priredili ob odhodu majhno počastitev. Za celokupno osebo je višji davčni kontrolor g. Josip Sever izrekel odhajajočemu predstojniku nekaj prisrčnih besed in se poslovil od njega kot odličnega uradnika, dobrohotnega predstojnika in vzornega tovariša. Zelel mu je, da bi še dolgo zdrav in zadovoljen užival zasluženi pokoj.

Uradniki gospodarskih zbornic in kuluk. Gradbeno ministrstvo je izdalo obvezno pojasnilo štev. 15.014 od 10. julija 1937, da so uradniki trgovskih, industrijskih in obrtnih zbornic javni uradniki, ker opravljajo veliko število poslov za državo in pod državnim nadzorstvom. Zato so dolžni, da opravljajo prisilno delo na nedržavnih cestah, oz. da plačajo odkupnino od tega dela, t. j. kuluk, slično kakor uradniki Okrožnih uradov za zavarovanje delavcev.

Dividende. Lani je država pobrala vsega skupaj 19 milijonov din davka od dividend. V letu 1935. se je pobralo samo 14 milijonov din. Ker znaša obdavčitev dividend 11%, je bilo lani izplačano v Jugoslaviji delničarjem 171,4 milijone din. Seveda so obdavčene le delniške družbe, ki imajo sedež v naši državi, druge pa, ki imajo svoje sedeže v inozemstvu, tod niso upoštevane. Tako sta delniški družbi, ki eksploatirata rudnika v Boru in v Trepči, izplačali nad 100 milijonov dinarjev dividend delničarjem v inozemstvu.

Če potrebujete vizitke in druge tiskovine, zglasite se v Učiteljski tiskarni, pa boste dobro, hitro in ceno postreženi.

Idealizem v zadrugi

V februarški številki našega »Zadrugarja« smo pisali o dobrih vplivih, ki jih ima združevanje v zadrugah na miselnost članov. Ugotovili smo, da istovetnost njihovih interesov in dejstvo, da v zadrugah ni medsebojnega izkoriščanja, temveč le vzajemna pomoč, izključujeta momente, ki navažajo na sebičnost. Vendar ne more v zadrugi jačanje čuta vzajemnosti in vzbujanje medsebojnega razumevanja vedno in docela zatreti kali egoizma, ki ga je vcepila ljudem deloma že narava, pa tudi današnja družba z brezobzirno tekmo za dobičkom.

Toda sebičnost člana sme samo do zadrugnega praga. Člani se sicer zatekajo v zadrugo s sebičnim namenom, t. j., da bi ceneje nabavljali življenjske potrebščine. Egoistični ostane tudi odnos zadruga kot celote do nezadrugnega sveta, a tudi ta odnos mora biti plemenit. V sami zadrugi pa za egoizem ni prostora, ker gre vsekdar,

pa naj bo izražen še v tako blagi obliki, na škodo celote, ki se je prav v zadrugi hotela zavarovati pred sebičnostjo.

Zato se zahteva od vsakogar, ki se je včlanil v zadrugo sicer morda iz sebičnih razlogov, docela nesebično sodelovanje. Zase ne sme zahtevati nikakih izjem, temveč le to, kar zadruga v splošnem nudi vsakemu članu.

Da bi član mogel povsem objektivno presojati, kaj mu more in mora zadruga nuditi, je potrebno, da se seznanimo ne le s predpisi zadrugnih pravil in pravilnikov, temveč tudi z namenom, z nalogami in cilji zadrugištva, ki ni samo pokret za zaščito gospodarskih interesov posameznika, temveč pokret, ki stremi za preosnovo družbe v celoti in je torej istočasno pomemben socialni pokret, ki združuje v sebi tudi kulturne, moralno-vzgojne in v nekem pogledu celo politične težnje. Kakor hitro je član dobro po-

nadstopje. Hišnika nič ne vprašate, sploh nikogar nič ne vprašate, temveč potrkate takoj na desno od stopnic. Razumeli? Potrkate, pa ne zvonite! Potrkate na kuhinjsko okno stanovanja številka 7... K vratom pride nekdo, ki bo videti kakor služkinja... Rečete ji lepo po tihem, naj pove milostljivi gospe, Helli, da fantek čaka spodaj nanjo... Ste razumeli? Fantek... Če pa ne bo služkinje, vseeno ne pozvonite, temveč počakajte minuto in se nato vrnite. To namreč pomeni...

»Razumem. To pomeni, da se je medtem njen mož vrnil.«

»Zelo priden, rimska ena. Prebrisana butica, dečko. Torej potem mi ni treba več dosti razlagati. Le brž!«

Vozač se ne zgane.

»Kaj pa vendar je?«

Vozač stoji še zmeraj.

»He, zakaj pa ne greste? Kaj pa tako zijate?«

»Saj ne zijam, milostljivi gospod, ampak saj sem vam že povedal, da se je njen mož že vrnil.«

»Se vrnil? Kdo? Njen mož? He, odkod pa vi to veste, pa tu doli!«

Vozač zmigne z rameni.

»Vem, ker sem sam Hellin mož. Gol slučaj.«

In ker vidi, da gost ne ve, kaj bi odgovoril, dostavi še bodreče in pomirjevalje:

»Povedal sem vam že, da so me malo prej izmenjali in da se peljem domov... Plačajte prosim vozno. — Ena pet in sedem deset, brez napitnine.«

Frid. Karinthy:

Doživljaj

Plavalasi mladenič z belo krizantemo v gumbnici se naglo bliža stajališču takšijev.

»He... je voz prost?«

»Seveda, prost je že, ampak...«

»Kaj se pravi: ampak?«

»Če ni ravno za dolgo... ravno so me izmenjali, rad bi se odpeljal domov.«

»Ampak pol urice ste še prosti?«

»No — če ni hujšega... prosim vstopite. Kam se peljeva?«

»Torej pazite, prijatelj. Najprej v Sokoljo ulico 36, tam vzameva s seboj damo in se odpeljemo nato v mestni gaj k Zlatemu jeleni. Veste kje je to?«

»Seveda vem... Samo... Kako ste že rekli, kam se peljeva najprej?«

»V Sokoljo ulico 36.«

»Aha... torej le vstopite.«

»Ampak le urno, prijatelj, že itak prihajam prepozno...«

Voz odpelje. Ceste kar dreve mimo. Most, križišča, prometni stražniki.

Sokolja ulica 36. Voz zavije okoli ogla. Zavre, obstane pred hišo. Vozač naglo izstopi in odpre vratica. Gospod s krizantemo pa ne izstopi.

»Torej, zdaj pa le pazite, prijatelj. Vidite tamle balkon v prvem nadstropju?«

»No, seveda.«

»Prav. Zdaj greste torej gori v prvo

Upokojenec

Prijave za doklade. Upokojencem je znano, da morajo vsako leto začetek oktobra vlagati prijave za osebne in rodbinske doklade. Prijave se vložijo v prvi polovici oktobra, ne prej! Zato naj nihče ne vložijo te vsakoletne prijave pred 1. oktobrom, ker prezgodaj vložene prijave niso veljavne. — Natančnejša navodila v prih. številki.

Vlagajte pravočasno prijave za draginjske doklade! Mnogim upokojencem ni znano, da se morajo (ne le v mesecu oktobra) vse spremembe v njihovih družinskih in premoženjskih razmerah sproti takoj javljati pristojni finančni direkciji. Kdor takih prijav ne vložijo brez odlašanja, mora neupravičeno prejetе doklade vrniti in tvega, da bo kaznovan. Če pa si je medtem pridobil pravico do doklade, pa tega v teku treh mesecev ni prijavil, izgubi doklado za ves minili čas.

Začasna preselitev upokojencev. Po novi določbi uredbe o znižanju doklad dobi upokojenec, ki se začasno — toda nad dva meseca — mudi izven kraja, kjer sicer stalno stanuje, za ta čas začasnega bivanja v drugem kraju doklade po draginjskem razredu tega kraja, če so te doklade nižje. Zato mora vsak upokojenec, ki se (čeprav samo začasno) preseli za dlje kot dva meseca iz mesta na deželo, to prijaviti finančni direkciji, da se mu za dobo njegovega bivanja izven stalnega bivališča, zniža draginjska doklada.

Pooblaščenec upokojencev v inozemstvu. V nekem primeru je finančno ministrstvo nedavno izdalo pojasnilo, da morejo upokojenci, ki z odobrenjem finančnega ministra uživajo svoje prejemke v inozemstvu, pooblastiti za prejemanje pokojnine tudi vsak bančni zavod v naši državi. Po tem torej ni potrebno, da so pooblaščenec samo fizične osebe.

Zniževanje rodbinskih pokojnin. Znano je, da se odmerja rodbinska pokojnina po številu upravičencev in po dobi vlaganja pokojnika v uradn. pokojninski sklad. Če se število upravičencev zmanjša (zaradi smrti, polnoletnosti otrok ali omožitve vdove oz. hčera itd.), se mora preostalim upravičencem pokojnina sorazmerno znižati po predpisih § 139. u. z. V takih primerih morajo finančne direkcije izdati vselej formalno pismo odločbo s pravico do priziva. — Opozoriti moramo pri tem vse upokojence, naj takoj sporoče fin. direkciji vsak primer, če odpade kdo izmed upravičencev rodbinske pokojnine. Sicer nastane lahko za ostale upravičence preužitek, ki se jim nato odtegne od pokojninskih prejemkov.

Upokojenske težave. Na občnem zboru zagrebške upokojenske organizacije so stali zborovalci mnogo predlogov za izboljšanje svojega položaja. Nekatere teh predlogov bomo v naslednjem navedli. Zborovalci so soglasno sprejeli naslednje predloge: staroupokojenci bivši avstr. častniki naj se izenačijo s srbijanskimi in črnogorskimi. Upokojenci brez družine naj se oproste vplačevanja v pokojninski sklad. Ugodnostna vožnja naj se prizna tudi upokojenim občinskim uradnikom. Upokojenci — člani organizacije naj se oproste poštnine. Nad 60 let stari upokojenci naj se oproste plačevanja kuluka. — Društvo je dalo odboru na razpolago 20.000 din, ki naj se dajo članom kot kratkoročna posojila, vendar tako, da posamezno posojilo ne bo presegalo 300 din. Posojila so brezobrestna in se zaračunajo samo manipulacijski stroški. — V bodoče bodo podružnice od prejete članarine obdržale zase vpisnino in 75 % članarine, ostanek pa dobi osrednji društveni odbor.

Iz organizacij

Poseben poštarški zakon. Združenje uradnikov p. t. t. stroke v Beogradu proučuje vprašanje izdaja posebnega ločenega zakona za pošto uslužbenstvo. Da bi dobilo pregled, kako je v tem pogledu po drugih državah, se je navedena organizacija obrnila na vsa slična strokovna društva v inozemstvu s prošnjo, naj ji pošljejo podatke, če imajo dotične države uvedene posebne ločene zakone za pošto uslužbenstvo, in morebitno besedilo teh zakonov.

Pokojninsko zavarovanje pogodbenih poštarjev. Konec avgusta je bilo v Novem Sadu zborovanje pokojninskega sklada pogodbenih poštarjev. Ta pokojninski sklad ima že nad 6,5 milijona din premoženja.

Zborovalci so izvolili nov odbor sklada, tako da ima isti zdaj dva odbora. Zoper nekatere sklepe, sprejete na letošnji skupščini sklada v Splitu, so namreč mnogi člani vložili pritožbe. Zato je bil tudi sklican ta izredni občni zbor.

Nova železničarska organizacija. Kakor poročajo, so politična oblastva že odobrila pravila nove organizacije, ki naj prične v kratkem delovati pod imenom »Zveza železničarjev Jugoslavije«. Treba je samo še, da prometno ministrstvo pristane na odobritev nove organizacije, ki naj bo svobodno združenje železničarjev z namenom, boriti se za ureditev vseh vprašanj, ki se tičejo aktivnih in upokojenih železniških uslužbencev.

Zadružne vesti

Iz ljubljanske Nabavljalne zadruge. Naša nabavljalna zadruga na Vodnikovem trgu št. 5 opozarja člane, da ima v zalogi: Kurivo dostavljeno na dom: I. drva, bukova, brez okroglic, suha in zdrava, m³ 1. cela polena 102 din, 2. žagana 110 din, 3. žagana in sekana 118 din. Na obroke 4 din več za m³. II. Kolobarji I. a. obič. za podžiganje, kom. 6 din. Na dom dostavljeni kom. 6.50 din. III. Premog, trboveljski kosovec, tona 365 din. IV. kockovec, tona 345 din. Na obroke 10 din več za tona. Kdor želi najmanj 4 m³ celih polen na dom dostavljenih, se mu odda iz vagona proti takojšnje plačilu m³ po 90 din, plačljivo v treh obrokih za m³ 93 din, do 30. septembra t. l. **Opomba:** Obračun plačevanja se razdeli na največ deset mesečnih obrokov, najmanjši obrok 100 din. — Zadruga opozarja svoje člane, da se preskrbe čimprej s kurivom, ker se cene dvigajo. — **Velika izbira tkanin:** raznovrstnega platna, šifona, rjave kotenine, barhenta, flanele, flanelnih rjuh, gradla za posteljne vložke, inleta, cefirjev, popelinov, vsakovrstnih brisač, frotirk, jedilnih prtičev, namiznih prtov, žepnih robcev, kloba, voščenega platna, etaminov, gradla za moške hlače, svilene moške srajce in damsko perilo, razne vrste kuhinjskih brisač, jedilne in čajne garniture, gradla za zastore, športnega platna, gumbov za srajce, naprstnikov itd. — **Manufaktura!** Blago za obleke si morejo nabaviti člani pri tvrdkah: Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic, Masarykova cesta, Tivár (tudi gotove obleke), Prešernova ulica, Šalamon & Lampe, Frančiškanska ulica, Vlada Teokarović & Co., Gradišče, in sicer z na kaznico naše zadruge. — **Porcelan,** steklena posoda, steklenice, kozarci, servisi itd. Emajlirana kuhinjska posoda. Nogavice, rokavice. Kosmetična sredstva. — Zadruga posreduje svojim članom nabavo šolskih knjig in ostalih potrebščin v Učiteljski in Jugoslovanski knjigarni. — Nakaznice dobite v zadružni pisarni.

lanskem. Zdaj je pa francoska vlada sklenila, da uredi tudi vprašanje pokojninskih prejemkov, ki so bili l. 1935. pod Lavalovo vlado prav tako znatno znižani. Upokojencem se priznajo spet stare pokojnine. S tem bodo odpravljeni na Francoskem zadnji ostanki uradniških redukcij, ki so še ostali.

Zvišanje plač v Italiji. Italijanska vlada je s 1. julijem zvišala drž. uslužbenecem prejemke in sicer do 8 %. Tudi drž. upokojencem se bodo odslej plačevale pokojnine brez dosedanjih odbitkov.

Grški uslužbenci in zakon. Grška vlada je na podlagi pooblastilnega zakona izdala odločbo, po kateri bodo morali vsi grški državljani, stari nad 25 let, plačevati izredno visok samski davek, ki bo odmerjen tako, da bo zadostoval za vzdrževanje družine štirih članov. Iz dohodkov tega davka se bodo dajale podpore novoporočencem in družinam s številnimi otroki. Državni uslužbenci, ki se v predpisanim kratkem roku ne bi oženili, bodo takoj odpušteni iz državne službe brez pravice do pokojnine. V bodoče bo pa sploh vsak grški državni nameščeneec, ki se do 25. leta starosti ne bi oženil, odpuščen iz službe. S temi drakonskimi odredbami namerava grška vlada zaveziti stalno in naglo padanje števil rojstev. Če bo kaj pomagalo, je pa drugo vprašanje, ker leže vzroki za navedeno porok globlje, namreč predvsem v skrajno poslabšanih gmočnih razmerah stalnih nameščencev, ki s svojimi okrnjenimi prejemki ne morejo zajamčiti družinskih količjak primeren obstanek.

Za zadruge, urade, pisarne, društva itd. dobite vse potrebne tiskovine po najugodnejših cenah v Učiteljski tiskarni; vsakovrstni pisarniški pribor pa v Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani in njeni podružnici v Mariboru.

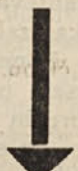
ČE IMATE OTROKE, pa jim želite kupiti lepe mladinske knjige, se oglasite v Knjigarni Učiteljske tiskarne, kjer imate najlepšo izbiro mladinskih knjig po izredno znižanih cenah.

Najnovejša pridobitev, najlepši dar za vsakogar in za vsako priliko je dobro nalivno pero. Ali ste si že ogledali veliko izbiro v Knjigarni Učiteljske tiskarne?

Po svetu

Zvišanje pokojnin na Francoskem. Ze zadnjič smo poročali, da je francoska vlada pred kratkim odpravila še zadnja znižanja službenih prejemkov aktivnih državnih nameščencev, ki so bila odrejena pred-

Poravnajte

naročnino!

Tovariši

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašujejo v „NAŠEM GLASU“! Kdor podpira nas, ga podpiramo mi!

ZA JESEN

in zimo krasne modne novosti za obleke, plašče, suknje itd. ter

MANUFAKTUR
vseh vrst v ogromni izbiri
dobro in poceni kupite

V MANUFAKTURNI TRGOVINI
NOVAK
LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 15
PRI NUNSKI CERKVI

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica 9 — v lastni hiši
Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874.
Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413
Posojila do Din 10.000 — vsem javnim nameščencem po 8 % proti zaznambi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

Kr. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ, Ljubljana
Delikatese Telefon 2673 Špecerija
Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

Priporočamo tvrdko

M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

KROJAŠKI ATELJE

Fran Iglič, Ljubljana
Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. Lastna zaloga modnega blaga. Uradnikom znaten popust ali na obroke.

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin c. z. z o. z.

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5 • Telefon št. 2421

Širite
zadružno misel
med svojimi
tovariši!

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže špecerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, jedilni pribor, ki ne rjavi, itd.